

«ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ» ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΑΠΟ ΤΟ 1981 ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

Ο «Θάνατος» της βιομηχανίας

ΜΕΡΟΣ 111ο

Εκτός από τους πονοκεφάλους του πληθωρισμού αλλά και της μεγάλης αύξησης των καταναλωτικών δανείων, που το μεγαλύτερο μέρος τους πήγαινε για αγορές μετοχών, εξέλιξη που προβλημάτιζε τον διοικητή της Τραπέζης της Ελλάδος Λουκά Παπαδήμο, στα μέσα Απριλίου εμφανίστηκε νέο πρόβλημα σχετικά με τις προοπτικές της βιομηχανίας για το 1999.

Συγκεκριμένα στις 12 Απριλίου δημοσιοποιήθηκε μελέτη του Ινστιτούτου Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE), στην οποία οι καταγραφόμενες εκτιμήσεις για την πορεία της Βιομηχανίας το 1999 ήταν συγκρατημένες. Οι εκτιμήσεις αυτές και οι προβλέψεις διαμορφώνονταν βάσει των στοιχείων για προγραμματιζόμενες επενδύσεις αλλά και παραγγελίες και ήταν συντηρητικές. Σύμφωνα δε με τη μελέτη αυτή, το κύριο στοιχείο της επιδείνωσης, που εμφανίστηκε τον Ιανουάριο του 1999, ήταν η χειρότερηση των εκτιμήσεων των βιομηχανιών για το επίπεδο των συνολικών παραγγελιών τους και των παραγγελιών εξωτερικού, καθώς αυξήθηκαν τα ποσοστά εκείνων που θεωρούσαν το επίπεδό τους κατώτερο του κανονικού.

IOBE: Δυσμενείς οι εκτιμήσεις

Μάλιστα, στη μελέτη αυτή του IOBE τονίζονται επιπρόσθετα και τα εξής:

- «Και οι νέες παραγγελίες που εισέρχονται στο τελευταίο διάστημα εκτιμώνται αυξημένες, αλλά με βραδύτερο ρυθμό από ό,τι το προηγούμενο τρίμηνο. Τα στοιχεία αυτά οδηγούν στην εκτίμηση ότι η ζήτηση παρουσιάζει το τελευταίο διάστημα ελαφρά αποδυνάμωση, με αποτέλεσμα να επηρεάζει αρνητικά τις εκτιμήσεις των βιομηχανιών».

- «Η πτώση των επιχειρηματικών προσδοκιών άρχισε από τον περασμένο Οκτώβριο με τη χρηματιστηριακή κρίση και έκτοτε ο δείκτης αυτός δεν έχει ανακάμψει».

- «Σημειώθηκε άνοδος των επιχειρήσεων που κρίνουν την ανεπάρκεια της ζήτησης ως αποτρεπτικό παράγοντα. Συγκεκριμένα, το ποσοστό αυτό τώρα διαμορφώθηκε στο 38% από το 23% που ήταν σε ανάλογη έρευνα τον Οκτώβριο του 1998».

- «Μείωση εμφανίζει και το ποσοστό επιχειρήσεων που δηλώνει ότι η παροχή τους δραστηριότητα ήταν απρόβλεπτη. Το ποσοστό αυτό, που κατά τη διάρκεια του 1998 ήταν 62%, μειώθηκε

Του
ΣΤΕΦ. Β. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ
anagrostou@eleftheros.gr

τον Ιανουάριο (σ.σ. του 1999) στο 52%».

Όσον αφορά στην απασχόληση και τη διαμόρφωση των τιμών για ολόκληρο το 1999, στη μελέτη σημειώνεται ότι «δεν προβλέπεται αύξηση της απασχόλησης, αλλά διατήρησή της στα σημερινά επίπεδα, καθώς και ορισμένες αυξήσεις τιμών σε ορισμένα είδη».

Προβλήματα στην απασχόληση...

Ειδικότερα για τα δύο αυτά θέματα της απασχόλησης και των τιμών, στην ίδια μελέτη τονίζονται και τα ακόλουθα:

- «Τα μεν αποθέματα έτοιμων προϊόντων δεν φαίνεται ότι παρουσίασαν ουσιώδη μεταβολή, οι δε μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής καθώς και το ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού παραμένουν αμετάβλητα στα επίπεδα των τελευταίων μηνών του 1998».

- «Από την άλλη πλευρά, θα πρέπει να επισημανθεί η ελαφρά αναζωπύρωση των προβλέψεων για τις τιμές σε σχέση με τον Δεκέμβριο: Το 77% των βιομηχανιών προβλέπει στασιμότητα και το 8% μείωση των τιμών, υπάρχει όμως και ένα ποσοστό 15% που αναφέρεται σε άνοδο».

Όσον δε αφορά στην απασχόληση στην ίδια μελέτη του IOBE τονίζεται η άποψη ότι η απασχόληση θα παρέμεινε στα ίδια επίπεδα στο επόμενο έτος του 1999 και υπογραμμίζονται τα ακόλουθα: «Ανάλογες προβλέψεις διατυπώνονται και τον πρώτο μήνα του 1999, όταν το 85% των συμμετεχόντων στην έρευνα αναφέρεται σε στασιμότητα, το 5% σε αύξηση και το 10% σε μείωση του αριθμού των απασχολούμενων το προσεχές έτος».

Περικοπές καταναλωτικών δανείων

Δυο ημέρες μετά τη μελέτη του IOBE για τη στασιμότητα της ελληνικής βιομηχανίας το 1999, στις 14 Απριλίου, ο τότε διοικητής της Τραπέζης της Ελλάδος Λουκάς Παπαδήμος είχε συνάντηση με τους επικεφαλής όλων των τραπεζών που λειτουργούσαν στη χώρα, στους οποίους ανακοίνωσε ότι με απόφαση της Τραπέζης της Ελλάδος, την οποία υπέγραψε στις 16 Απριλίου και ετίθετο σε ισχύ από τις 19 Απριλίου, το όριο της πιστωτικής επέκτασης για ολόκληρο το 1999 θα οριζόταν στο 12% έναντι του 15% που ήταν το 1998. Αυτό εσήμαινε ότι η κάθε τράπεζα θα μπορούσε να αυξήσει την πιστωτική της επέκταση μόνο κατά 3% ανά τρίμηνο. Δηλαδή, οι τράπεζες υπο-

χρεωτικά θα μείωναν τις χορηγήσεις δανείων.

Μάλιστα, στην απόφαση αυτή θα προβλεπόταν ότι σε περίπτωση που κάποια τράπεζα υπερέβαινε το όριο του 3% της πιστωτικής επέκτασης σε κάποιο τρίμηνο του 1999, το ποσό της υπέρβασης θα δεσμευόταν στην τράπεζα της Ελλάδος χωρίς τόκους για 6 μήνες! Πρέπει να σημειωθεί πάντως ότι και τον Οκτώβριο του 1998 ο κ. Παπαδήμος είχε απειλήσει τις τράπεζες με ανάλογα μέτρα, αλλά η απειλή εκείνη δεν έγινε πράξη, με αποτέλεσμα μόνο τον Δεκέμβριο του 1998 να χορηγηθούν καταναλωτικά δάνεια, εμποροδάνεια κ.λπ. συνολικού ύψους 65,3 δισ. δρχ. Μάλιστα, την ίδια ημέρα, επειδή υπήρχε υπερβολική ρευστότητα στην τραπεζική αγορά, η Τράπεζα της Ελλάδος για να την περιορίσει δέχθηκε καταθέσεις διάρκειας 14 ημερών με επιτόκιο 12%! Πάντως, το πρόβλημα του περιορισμού της ρευστότητας δεν μπορούσε να λυθεί εύκολα, καθώς οι τράπεζες είχαν τη δυνατότητα να συνεχίσουν να αυξάνουν τις χορηγήσεις καταναλωτικών δανείων, γιατί ήταν κερδοφόρα, αφού είχαν υψηλά επιτόκια, μειώνοντας παράλληλα τις χορηγήσεις στεγαστικών δανείων, οπότε συνολικά, ανά τρίμηνο θα ήταν εύκολο να μην ξεπερνούν το 3% της πιστωτικής επέκτασης, καθώς δεν θα ετίθετο περιορισμός μόνο για καταναλωτικά δάνεια, αλλά γενικώς για δάνεια!

Τέλος η μεγάλη αύξηση στις χορηγήσεις κυρίως καταναλωτικών δανείων — που κατά τον επικεφαλής της Citibank στην Ελλάδα εκείνη την περίοδο Τάκη Αράπογλου χορηγούντο 15.000 καταναλωτικά δάνεια και εξεδίδοντο 25.000 πιστωτικές κάρτες τον μήνα — προέκυψε και από τα επίσημα στοιχεία της Τραπέζης της Ελλάδος. Συγκεκριμένα, στο τέλος Δεκεμβρίου 1998 τα ανεξόφλητα υπόλοιπα από καταναλωτικά δάνεια είχαν φθάσει στα 946,2 δισ. δρχ. από 688,1 δισ. δρχ. που ήταν στο τέλος Δεκεμβρίου του 1997! Πράγμα που σημαίνει ότι από τον Δεκέμβριο του 1997 μέχρι τον Δεκέμβριο του 1998 τα καταναλωτικά δάνεια αυξήθηκαν κατά 258,1 δισ. δρχ., που ισοδυναμούσε ποσοστιαία αύξηση 37,5%, ποσοστό σημαντικά υψηλότερο του στόχου της πιστωτικής επέκτασης του 1998!

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

- Περικοπές καταναλωτικών δανείων από την Τράπεζα της Ελλάδος
- Ενώ το ΧΑΑ «κάληπαζε», η βιομηχανία αποδυναμωνόταν!
- IOBE: Το 1999 φέρνει στασιμότητα στη βιομηχανική παραγωγή!

